

1. עמותת "נוער כהלכה"
2. יואב ללום

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אביעד הכהן או ישעיהו אברהם
או משה בן דוד או הודיה היינוביץ או משה כרמל
מרחוב הלל 23 ירושלים
טלפון : 02-6259333 פקס : 02-6259332

העותרים

נגד

1. **משרד החינוך**
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רחוב צלאח א-דין 29 ירושלים
טלפון : 02-6466345 פקס : 02-6467011

2. **מועצה מקומית עמנואל**
אתר רבקה עמנואל 44846
טל. 09-7927111, פקס. 09-7921079

3. **מרכז החינוך העצמאי**
מרחוב אדוניהו הכהן 17 ת"ד 6068 ירושלים

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

מוגשת בזאת עתירה למתן **צו על תנאי** המורה למשיבים לבוא וליתן טעם :

1. מדוע לא יקיים המשיב מס' 1 פיקוח ממשי ויעיל על בתי הספר של מרכז החינוך העצמאי, המשיב מס' 3, ומדוע לא יתנו את התמיכה שניתנת למוסדות שמאוגדים במסגרתו או קשורים אליו מכוח סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, בקיום הוראות החוק בדבר איסור אפליה ;
2. מדוע לא יקבע בית המשפט כי בחדילתם מפיקוח ממשי על מניעת אפליה במערכת בחינוך החרדי, חורגים המשיבים מסמכותם, ופועלים משיקולים זרים ובחוסר סבירות ;
3. מדוע לא יקבע בית המשפט הנכבד כי החלטת המשיבים או מי מהם לחלק את בית הספר בית יעקב בעמנואל לשני אגפים, "אשכנזי" ו"ספרדי", תוך הקמת גדרות ומחיצות בין שני חלקיו, קביעת תלבושת אחידה שונה וזמני לימוד שונים, הינה מעשה של אפליה גזענית ועדתית בוטה, מפלה ופוגעני, הפוגע בעקרונות היסוד של כבוד האדם ושל עקרון השוויון, המנוגדת לעולמה של יהדות ולערכיה של מדינת ישראל, ודינה להיבטל מעיקרה ;

4. מדוע לא יקבע בית המשפט כי כל התלמידות הלומדות כיום בבית הספר "בית יעקב" בעמנואל זכאיות להמשיך וללמוד בבית הספר תחת מסגרת אחת, ולא תחת מסך מפריד שיקרו מבוסס על הפרדה עדתית פסולה;
5. מדוע לא יקבע בית המשפט כי חלוקת בית הספר "בית יעקב" בעמנואל לשניים, תוך דיווח מקביל למשרד החינוך כאילו המדובר בבית ספר אחד עולה כדי חשד לדיווח כוזב ולניסיון לקבלת דבר במרמה.

ולמתן צו ביניים

המחייב את המשיבים לאפשר את המשך לימודיהן של כלל התלמידות הלומדות ב"אגף הספרדי" בבית הספר "בית יעקב" בעמנואל והאוסר עליהם להפסיקם או לפגוע בהם.

וזה דבר העתירה

1. כה אמר בית המשפט:
- הפליה, ידענו, היא הרע-מכל-רע.
- הפליה מכרסמת עד כלות ביחסים בין בני-אנוש, ביניהם לבין עצמם.
- תחושת הפליה מביאה לאובדן עשתונות ולהרס מרקם היחסים בין אדם לרעהו.
- אנו נתקלים בתופעת ההפליה יום-יום: במקום העבודה, בבית המשותף, בעמידה בתור, ביחסם של בעלי שררה לאזרח ולתושב. כך בהפליה אישית, כך בהפליה חברתית, כך בהפליה אתנית, כך בכל הפליה והפליה. הפליה תפרק משפחה.
- בהפליה מתמשכת יאבד עם ותשבות ממלכה. אין פלא בדבר אפוא שבכל אתר ובכל דור עשו ועושים בני החברה הנאורים להעלמתה ולמיגורה של ההפליה. והמלחמה היא מלחמה מתמדת, מלחמת יום-יום. משולה היא להדיפת גלי היס, שאם תנוח לרגע ישטפו ויכסו. עיקר הוא, כמובן, יחסי האנוש בחיי היום-יום. וגם אם לא נדקדק בקיום המצווה "ואהבת לרעך כמוך", נתבע ונתבע קיום הצו "דעלך סני לחברך לא תעביד": כל ששנוא עליך לא תעשה לחברך". [בג"ץ 7111/95 מרכז השלטון המקומי נ' הכנסת, פ"ד נ(3)503]
2. עניינה של עתירה זו הוא בקיום הפליה עדתית חמורה במוסדות חינוך המשתייכים לזרם ה"מוכר שאינו רשמי", הממומנים ומפוקחים על ידי משרד החינוך.

3. כדוגמא לכך, הבאנו את מקרהו של בית הספר "בית יעקב" בעמנואל. אפשר ולא נאמין למראה עינינו ולמשמע אוזנינו, אך בבית ספר זה מתקיימת, הלכה למעשה, הפרדת מעין "אפרטהייד", בין אשכנזים ומזרחים.
4. הפלייה זו מתרחשת בידיעתם של המשיבים – משרד החינוך, המועצה המקומית עמנואל ומרכז החינוך העצמאי המפעיל את רשת "בית יעקב" – שאף מממנים, מכספי ציבור, את פעילות בית הספר.

העותרים והמשיבים

5. העותרת מס' 1, עמותת "נוער כהלכה", הנה עמותה שלא למטרות רווח, הפועלת מזה שנתיים לביעור נגע האפליה העדתית במערכת החינוך, ובעיקר במערכת החינוך החרדית שם פשה נגע האפליה והגיע לממדים גדולים.
6. העותר מס' 2, יואב ללום, עומד בראש העמותה, העותרת מס' 1, ומחנך את ילדיו במוסדות חינוך חרדיים. מר ללום מנהל מזה מספר שנים מאבק ציבורי עיקש לביעור האפליה העדתית במוסדות החינוך. מר ללום למד בישיבות חרדיות, וילדיו מתחנכים במערכות החינוך החרדי.
7. במאמר מוסגר נוסף, כי בנוסף לעותרים המנויים בראש העתירה, קיבלו העותרים תמיכה מאנשים רבים נוספים מן המגזר החרדי מכל רחבי הארץ, מירושלים ומעמנואל, מאופקים ומאלעד, שילדיהם לומדים במערכת החינוך החרדית, לרבות במוסדות המשתייכים למשיב מס' 3.
8. דא עקא, שהלחץ – עד כדי איומים – המופעל עליהם מצד חבריהם לקהילה, להימנע מפנייה ל"ערכאות", וחששם שמא יבולע לילדיהם בעקבות כך, מונע מהם את ההצטרפות הפורמאלית לעתירה כעותרים "רשמיים" (לעניין זה ראו גם עת"מ (ירושלים) 241/06 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' משרד החינוך, טרם פורסם. פסק הדין ניתן ביום 26.4.06. [להלן – עתירת האגודה לזכויות האזרח].
9. המשיב מס' 1, משרד החינוך, אחראי על קיום חוק חינוך ממלכתי, ומפקח על בתי הספר היסודיים במדינת ישראל, לרבות אלה המשתייכים למסגרת החינוך ה"מוכר שאינו רשמי", דוגמת בית הספר שהוא נושא עתירה זו.
10. המשיבה מס' 2, המועצה המקומית עמנואל, אחראית על מערכת החינוך ביישוב עמנואל מכוח היותה "רשות חינוך מקומית", הפועלת ביהודה ושומרון בדומה למערכת הקיימת בתחומי מדינת ישראל.
11. המשיב מס' 3, מרכז החינוך העצמאי, הנו רשת החינוך של "אגודת ישראל" שבמסגרתו פועל בית הספר נושא העתירה.
12. לא למותר לציין, כי עיקר תקציבו של המרכז לחינוך עצמאי בא לו מכספי מדינה, ומעמדו אף עוגן בחוק יסודות התקציב. הן מכוח עובדה זו, הן מכוח מעמדו, תפקידו ומטרתו, חלות על מוסדות החינוך המשתייכים לרשת זו חובות מן המשפט הציבורי.

13. למען הסר ספק, מבקשים העותרים להוסיף כי בהיות עתירתם מכוונת אל המשיבים 1-3, לא צורפו אליה לעת הזו כלל התלמידות הלומדות במוסד החינוך נושא העתירה. צירוף מעין זה, היה מסרב לא את העתירה שלא לצורך, וקרוב לוודאי גם גורם מבוכה לתלמידות בית הספר ומשפחותיהן, הנמנים עם בני הציבור החרדי ואינם מורגלים בהתייצבות בבתי משפט. עם זאת, דבר העתירה יובא לידיעת תושבי עמנואל, וכבר כעת מודיעים העותרים על נכונותם לצרף כל מי מתלמידות בית הספר או הוריהם כמשיבים לעתירה, היה ויבקשו לעשות כן, בהיותם עשויים להיות מושפעים מתוצאותיה.

הרקע לעתירה

14. מזה שנים רבות, למעלה מעשרים שנה, קיים בעמנואל בית ספר "בית יעקב", שכיום מנוהל על ידי הגברת רבקה שטרן.
15. במהלך השנים, שרת בית הספר את כלל הציבור בעמנואל, שמורכב ברובו הגדול מתושבים "ספרדים", בני עדות המזרח, ומתושבים "אשכנזיים" שברובם משתייכים לזרם החסידי שביהדות האשכנזית.
16. לא אחת, עשו אנשים מבני הציבור האשכנזי בעמנואל שימוש פסול, פוליטי בעיקרו, וניצלו את שליטתם על משאבי בית הספר כדי לנהל מאבקים בציבור ה"ספרדי" על גב הילדות הקטנות הלומדות בבית הספר. לא אחת, שיתפו המנהל וצוות בית הספר פעולה עם מהלכים פסולים אלה.
17. כך, למשל, הועלו במהלך השנים טענות שווא בדבר תלמידות "ספרדיות" שזקוקות, כביכול, לטיפול פסיכולוגי שלסוף התברר שאין בו כל צורך.
18. בנוסף, הועלו טענות כנגד בנות "ספרדיות" המתקשות, כביכול, בלימודיהן, על אף שהמבחנים והמציאות הראו נתונים שונים לחלוטין.
19. כמו כן הועלו טענות בדבר אי עמידתן, כביכול, של בנות "ספרדיות" בתקנון בית הספר, דבר שהיה מופרך לחלוטין.
20. יחס משפיל זה נועד, לכאורה, לבסס את שליטת ההנהלה על הציבור הספרדי, המהווה את רוב מניינו ובניינו של הציבור בעמנואל, וליצור יחסי תלות וכפיפות בין הציבור ה"ספרדי" הנשלט לבין הציבור האשכנזי השולט על הנהלת בית הספר.

הפרדת בית הספר בעמנואל וחצייתו לשניים על בסיס עדתי

21. היה זה בקיץ האחרון, של שנת תשס"ז, שהוחלט ליצור הפרדה בבית הספר בשנה"ל תשס"ח: התלמידות האשכנזיות הושמו בכיתות לימוד נפרדות, ומבנה בית הספר נחצה לשנים, כאשר באמצעו הוקמו גדרות הפרדה, וכניסות נפרדות ל"אשכנזיות" ו"ספרדיות".

22. התלמידות האשכנזיות מוקמו במתחם העליון של שטח בית הספר, ואילו המתחם התחתון יועד לבנות הספרדיות.
23. אם לא די בכך, הוקמו **גדרות הפרדה** שחוסמות הרמטית את המעבר בין שני "אגפי" בית הספר.
24. לאורך הגדרות נמתחו יריעות בד, למען לא תוכלנה, חס וחלילה, בנות האגף ה"אשכנזי" לצפות בבנות האגף ה"ספרדי".
25. יתר על כן: לבנות האגף ה"אשכנזי" נקבעו **שעות הפסקה שונות** מאלה של האגף ה"ספרדי", וניתנה לתלמידות הוראה להימנע מיצירת מגע עם בנות האגף ה"ספרדי".
26. גם **שעת תחילת הלימודים וסיומם** בשני אגפי בית הספר נקבעו לזמנים שונים כדי שתלמידות האגף ה"אשכנזי" לא תיתקלנה, חס וחלילה, בבנות האגף ה"ספרדי" בבואן ובצאתן.
27. גם **תלבושת בית הספר**, שקיימת בו למן היווסדו, הוחלפה ונקבעה תלבושת אחידה חדשה לבנות האגף ה"אשכנזי" על מנת להבדיל אותן מבנות האגף ה"מזרחי".
28. למיטב ידיעת העותרים, שיתפה מנהלת בית הספר, הגברת שטרן, פעולה עם הפרדה בוטה זו. מספר ימים לאחר ששודרה כתבה על בית הספר בחדשות הערוץ השני, כינסה המנהלת את בנות הכיתות הבוגרות בבית הספר והסבירה להן שאותם אנשים שהביאו את התקשורת לעיר "אינם אנשים טובים ואינם יהודים אמיתיים". היא הסבירה לבנות שמה שרואות עיניהן אינו אפליה אלא "הפרדה שנעשתה לטובתן-שלהן".
29. באותו יום אף שלחה המנהלת, גב' שטרן, את כל בנות בית הספר לביתן, קטנות כגדולות, מצוידות במכתב אישי המופנה להורי הבנות. במכתבה דורשת המנהלת ששני הורי התלמידה יחתמו על המכתב. העתק המכתב מצורף לעתירה כנספח עת/9.
30. ככל הידוע לעותרים, למרות הפרדה בוטה זו, מדווחים כלל תלמידי שני האגפים – הן ה"אשכנזי" והן ה"ספרדי" למשרד החינוך כאילו מדובר בבית ספר אחד, למרות שבמציאות קיימת הפרדה ברורה בין שני חלקיו.
31. על מנת להתנער מאפליה עדתית משפילה זו, ניסו מספר הורים בעמנואל להקים בית ספר חדש, שיהיה פתוח לכלל הציבור, ללא הבדל עדה ומוצא, אך לחצים גדולים וכבדים שהופעלו על הורים שביקשו לשלוח בנותיהן לבית הספר החדש סיכלו את הקמתו, ולסוף הוקמה רק מסגרת קטנה ביותר שאינה נותנת מענה אמיתי לצורכי החינוך במקום.
32. ככל הידוע לעותרים, עשה המשיב מס' 3 או מי מטעמו מאמצים לסכל את הקמת בית הספר החדש (שהיה, כך דומה, מביא לסגירת בית הספר הוותיק בהיעדר מספר מספיק של תלמידים שיצדיק הפעלתו).
33. לשם כך, התקשרה מנהלת בית הספר "בית יעקב" להורים ואמרה להם שאם לא ישלחו את בנותיהן הקטנות לבית הספר "בית יעקב" שבניהולה, יבולע לאחיותיהן הגדולות יותר הלומדות זה כבר בבית הספר "בית יעקב", הן תסולקנה משורותיו ולא יהיה להן היכך ללמוד.

הפלייה עדתית במוסדות חינוך חרדיים

34. למען הסר ספק, ידגישו העותרים כי תופעת ההפלייה העדתית במוסדות החינוך החרדיים אינה מצטמצמת לגבולות עמנואל, והיא תופעה כלל-ארצית, עד כדי כך שניתן להגדירה כ"מכת מדינה".
35. במשך שנים רבות, מועלות טענות בעניין זה כנגד מערכת החינוך העצמאי, וחלקן אף הגיע לבתי משפט וקיבלו ביטוי בדו"חות ביקורת חריפים. להלן נפרט כמה מהמקרים.

בג"צ 4007/90 בוכניק ואח' נ' שר החינוך והתרבות ואח'

36. כך, למשל, בתיק בג"צ 4007/90 בוכניק ואח' נ' שר החינוך והתרבות ואח', נטענה טענת אפליה עדתית נגד כמה מוסדות חינוך, ובהם המשיב מס' 3 דנן.
37. בפסק דינו, כתב הנשיא שמגר:

במהלך הדיון הבהיר בית המשפט לבעלי הדין הבהר היטב, כי כל אפליה וכל קביעת מכסות על יסוד השיוך העדתי של הילדים כמתואר בעתירה היא בלתי נסבלת ואף בלתי חוקית.

38. לנוכח הערה חריפה זו, קיימו המשיבים התייעצות שבעקבותיה הגישו הודעה לבית המשפט בדבר ביטול המכסות העדתיות והנהגת נוהל חדש, בלתי מפלה, ובעקבות זאת מחקו העותרים את עתירתם.

בג"צ 52858/97 מרשל ואח' נ' שר החינוך והתרבות ואח'

39. לא עברו אלא כמה שנים ובג"צ נדרש פעם נוספת לסוגיה. בבג"צ 52858/97 מרשל ואח' נ' שר החינוך והתרבות ואח', ביקשו העותרים מבית המשפט הגבוה לצדק כי יחייב את המשיבים – ואף הפעם נמנה עמם מרכז החינוך העצמאי, המשיב מס' 3 בעתירה דנן – להימנע מהפליית ילדיהם לרעה בשל נימוקים עדתיים.
40. גם הפעם הצהירו המשיבים, בעקבות העתירה, כי לא תהיה כל הפליה עדתית בקבלת תלמידים לבית הספר, ועל בסיס זה משכו העותרים את עתירתם.
41. הנה כי כן, האפליה נמשכת והולכת. בכל מקרה נקודתי שמתגלה, ממהרים המשיבים להתנער מהאפליה, ומצהירים כי לא יפלו תלמידים על סמך שיקולים עדתיים. על בסיס הצהרה זו נמחקת העתירה, עד לסבב הבא שבו נגלית ההפליה העדתית מחדש.

מכסות ל"ספרדים"

42. לא למותר להוסיף, כי בחלק מהמקרים, הופכת האפליה למוסד של ממש, מושרש ומגובש. כך, למשל, נקבעו ברשויות מסוימות "מכסות" בלתי רשמיות לקבלת תלמידות ממוצא מזרחי-ספרדי" בבתי הספר ה"אשכנזיים".

43. ביטוי חריף לקיומה של מכסה מעין זו ניתן בתחומי העיר ירושלים. למותר לומר, שבהיותה עיר בירה, שחלק ניכר מאוכלוסייתה נמנה עם בני הקהילה החרדית, ומתחנך במוסדותיה, יש להפליה זו משמעות מיוחדת. מדו"ח המבקרת של עיריית ירושלים לשנים 2003-2004, כמו גם מתגובת עיריית ירושלים לעתירת האגודה לזכויות האזרח, עולה כי במוסדות החינוך של "בית יעקב" בירושלים קיימת מכסה של 30% בנות "ספרדיות".
44. אכן, העירייה עצמה הסתייגה מקיומה של המכסה הנוכרת. וכך, נאמר, בין השאר, בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בעת"מ (ירושלים) 241/06 הנ"ל:

העירייה טוענת כי למדה על שיטת ה"מכסה" מפגישותיה עם נציגי ורבני מוסדות החינוך "מוכר שאינו רשמי" ולנציגי האגף נמסר כי מדובר במכסת מינימום של 30%.

העירייה טוענת כי החלת השינוי בעמדות הפסולות ובנוהג (שיש למחות כנגדו), של מניעת או הגבלת רשום שוויוני בשל מוצא עדתי, דרשה מעורבות ציבורית - בעיקר של רבנים ומנהיגי הדור של האוכלוסייה החרדית.

לכך התווסף לחץ ציבורי, עתירות שנדונו ומעורבות משרד החינוך והעירייה בנדון. העירייה טוענת כי קביעת "מכסת מינימום", הביאה בפועל לשינוי מבורך, אך לטענתה אין די בקביעת "מכסה" אלא יש להגיע לרישום שוויוני שאין בו זיקה לבחינת המוצא.

לטעמה של העירייה, כפי שהבהירה למוסדות החינוך, אין ב"מכסה", כדי לפטור את המוסדות מחובתם לקבל תלמידות באופן שוויוני שלא על סמך מוצא עדתי, קל וחומר שלא להגביל קבלה בגין השלמת "מכסה".

העירייה טוענת כי ה"מכסה" נועדה להבטיח שינוי ולא למנוע קבלה מעבר ל"מכסה" וככל הידוע לעירייה, אחוז התלמידות ממוצא מזרחי שהתקבלו למוסדות הנ"ל עולה על 30%.

העירייה ציינה כי במסגרת דיונים שהתקיימו בנוגע לעתירה, בהשתתפות נציגי משרד החינוך, המשפטים, העירייה וב"כ המשיבות, נדונו הדרכים להגברת הפיקוח ולהבטחת קיומו של הליך שוויוני. העירייה הביעה תקווה כי יגובשו הסכמות בין הפיקוח של משרד החינוך להנהלת מוסדות החינוך ויקבעו מנגנונים מעשיים להבטחת הליכי קבלה כדיון, מבלי שיעלה חשש לאפליה. העירייה מקווה עוד כי הגברת מנגנוני הפיקוח תסיר כל חשש לאפליה עדתית, הפסולה כשלעצמה.

45. כפי שהודגש בראש העתירה, ממידע שמצוי בידי העותרים, עולה כי הפליה בוטה על רקע עדתי מתקיימת בכל רחבי הארץ. כדי לא להלאות את בית המשפט ולגבב נתונים שעשויים לערפל את התמונה העובדתית, נמנעים העותרים בשלב זה מהצגת מלוא הנתונים שיש בידם בעניין ההפליה העדתית בכל רחבי הארץ בפני בית המשפט הנכבד, אך ישמחו לעשות כן היה ויהיה צורך בכך.

פניות העותרים

46. היה זה בשלהי חופשת הקיץ של שנת תשס"ז, שנודע לעותרים כי משרד החינוך אומר להשלים עם חלוקת בית הספר היסודי "בית יעקב" בעמנואל לשניים, על פי חלוקה עדתית.

47. באת כוחם של הורי תלמידות "ספרדיות" הלומדות בבית הספר, עו"ד מיכל כהן, פנתה בשמם על פה לעו"ד רבקה לוי, מנהלת האגף לפניות הציבור במשרד החינוך, בדרישה למנוע את ההפליה העדתית החמורה שעומדת להתרחש בין כותלי בית הספר.
48. בתגובה לפנייתה, נתבקשה עו"ד כהן להעלות טיעוניה על הכתב, וכך עשתה במכתבה מיום 26.8.07 המצורף לעתירה זו כנספח עת/1 לה.
49. כעבור שלושה ימים, נענתה על ידי מרכז פניות ותלונות הציבור במשרד, מר שבתאי כהן, כי פנייתה "נמצאת בבדיקה", וכי "משך הבדיקה תלוי בהיקף הבירור שיידרש". מר כהן הוסיף, למען הסר ספק, "אנו נפעל כמובן לסיום הבירור בהקדם האפשרי". העתק תשובתו של מר כהן מצורפת לעתירה כנספח עת/2 לה.
50. במקביל, פנתה קבוצת הורים מעמנואל – ובהם נציג הקהילות לענייני חינוך, הרב אהרן אלישיב (שתצהירו התומך בעתירה זו מצורף לה) באופן עצמאי לאגף לפניות הציבור בבקשה לבטל את ההפליה שהונהגה בבית הספר. העתק המכתב – שהעתקו נשלחו גם לשרת החינוך – מצורף ומסומן עת/3.
51. הזמן חלף, אף למשרד החינוך לא אצה הדרך. רק ביום 17.10.07, נתקבלה תשובה לאקונית של משרד החינוך שממנו עולה הבטחה כי העניין יטופל בהקדם.
52. ביני לביני החלו גם אמצעי התקשורת להתעניין במתרחש בין כותלי בית הספר בעמנואל, וכמה כתבות בעניינו שודרו בחדשות הערוץ השני, בגלי צה"ל, ובערוצי תקשורת נוספים.
53. לא למותר להזכיר כי במהלך שידור הכתבות נתבקשה תגובת משרד החינוך. באחת הכתבות ששודרה בערוץ השני, הבטיחה מנכ"ל משרד החינוך, שלומית עמיחי, כי העניין ייפתר בתוך זמן קצר.
54. משראו הורי התלמידות כי משרד החינוך מדבר הרבה אך עושה מעט, או, ליתר דיוק – אינו עושה דבר – שבה ופנתה באת כוחם למשרד ביום 3.12.07, בדרישה לתיקון העוול החמור. למודת ניסיון העבר, ביקשה עו"ד כהן במכתב זה כי משרד החינוך יציג בפני הורי התלמידות לוח זמנים לתיקון העוולות. העתק המכתב, שהעתק ממנו נשלח גם ללשכת שרת החינוך, מצורף כנספח עת/4.

למשרד החינוך לא אצה הדרך

55. משגם פניה זו לא נענתה, פנו ב"כ העותרים לשרת החינוך ולמנכ"לית משרדה ביום 19.12.07. במכתבם, העמידו את השתיים על העולה הנמשכת והולכת, ותבעו כי יעשה מעשה מהיר לתיקון המצב. העתק המכתב מצורף כנספח עת/5.
56. בו ביום נענו על ידי מנהלת לשכת השרה, גבי שרם, בתשובה לאקונית שעיקרה הודעה כי הפניה הועברה לטיפול של גבי לבנה אברמוביץ, מנהלת האגף לחינוך מוכר שאינו רשמי ולעו"ד דורית מורג, היועצת המשפטית של המשרד. העתק המכתב מצורף כנספח עת/6.

57. העותרים סברו שחשיבות העניין והטיפול בו יזכו לדחיפות הדרושה, אך למשרד החינוך לא אצה הדרך. חלפו שבועיים נוספים, וביום 1.1.08, הודיעה לעותרים עו"ד בלה רדונסקי, עוזרת ראשית ליועצת המשפטית, כי הפנייה הועברה ללשכה המשפטית רק ביום 29.12.07.
58. ובכן, עשרה ימים תמימים היה צריך משרד החינוך כדי להעביר את מכתב העותרים מחדר לחדר. בה בשעה, נאלצות עשרות ילדות "ספרדיות" להמשיך ולחוש את ההשפלה שבהפרדתן וכליאתן באגף "ספרדי" על בשרן.
59. אך בכך לא סגי. אם חשבנו שבכך בא מזור לתחלואי המערכת, הרי שבהמשך מכתבה הלאקוני מודיעתנו עו"ד רדונסקי כי העותרים יקבלו תשובה "לאחר שנקבל תשובה מהגורמים המקצועיים והמעורבים בעניין שבנדון". העתק המכתב מצורף כנספח עת/7.
60. העותרים שכבר התייאשו מלמצוא מענה ענייני לפנייתם חשבו לפנות לבית המשפט, אך אז נודע להם במהלך תגובה שמסרה בשידור חי נציגת משרד החינוך שהוזמנה להגיב על כתבה ששודרה בתוכנית "מבט-שני" בערוץ הראשון, כי משרד החינוך הודיע לבית הספר שעליו להשיב את מצב בית הספר לקדמתו "בתוך שבועיים ימים".
61. עוד העותרים ממתנינים למימוש הבטחת משרד החינוך ולפיה בתוך שבועיים ימים תיפתר הבעיה והמצב בבית הספר ישוב על כנו הראשון, והנה נודע להם כי בשבוע האחרון של חודש ינואר הפיצו מורות ב"אגף הספרדי" של בית הספר שמועה בקרב התלמידות כי קיים סיכוי סביר שלנוכח המאבק סביב ההפרדה ייסגר כליל האגף ה"ספרדי" של בית הספר, עוד בעיצומה של שנת הלימודים הנוכחית, וכי יהא עליהן למצוא לעצמן בית ספר אחר. ביטוי לכך ניתן במכתבם של נציגי "ועד איחוד הקהילות" בעמנואל שנשלח למשרד החינוך ומצורף לעתירה כנספח עת/8 לה.
62. עד לעת כתיבת הדברים, לא אירע שינוי בתחומי בית הספר. האגף ה"ספרדי" נותר על כנו, והמחיצות המפרידות בינו לבין האגף ה"אשכנזי" נותרו על עומדן. גם ההבטחה שהושמעה – בשידור קבל עם ועדה - על ידי נציגה בכירה של משרד החינוך ולפיה המצב ישוב לכמות שהיה, וכיתות בית הספר תאוחדנה מחדש, ולו בחלק משעות היום, נותרה כהבטחה חלולה.
63. משגם השבועיים שקצב משרד החינוך לתיקון המעוות חלפו-עברו, והמשיבים – כך מסתבר – אינם מצרפים כוונה למעשה, לא נותרה לעותרים ברירה אלא לפנות לבית המשפט, בבקשה שיוורה למשיבים את הדרך הראויה ילכו בה, ואת המעשה אשר יעשון.
64. להשלמת התמונה נוסף, כי ממש סמוך לחתימת העתירה, ביום 3.2.08, התקשר עו"ד מרדכי בס למשרד ב"כ העותרים, והודיעם כי משרד החינוך מינה אותו להיות בודק בפרשה, וכי הוא לודא עימם כי נמצא בידו כל החומר הרלוונטי שבידי העותרים. הנה כי כן, למעלה מחמישה חודשים מעת הפנייה הראשונה שנעשתה למשרד החינוך בעניין הנדון, לא מצא משרד החינוך לטפל באופן ממשי באפליה החמורה, והוא ממשיך לנקוט סחבת בטיפול ממשי בעניין.

ואלה טעמי העתירה

המסגרת הנורמטיבית

65. בית הספר, נושא העתירה דנן, הוא חלק ממערכת החינוך ה"מוכר שאינו רשמי". מערכת חינוך זו חוסה תחת כנפיו של חוק חינוך ממלכתי, מתוקצבת על ידו, ומכוחו היא אף מפוקחת על ידי משרד החינוך.

66. וכך מורים אורתנו סעיפים 1-11 לחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953:

11. מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים

השר רשאי לקבוע, בתקנות, סדרים ותנאים להכרזת מוסדות לא רשמיים כמוסדות חינוך מוכרים, להנהגת תכנית היסוד בהם, להנהלתם, לפיקוח עליהם ולתמיכת המדינה בתקציביהם, אם השר יחליט על התמיכה ובמידה שיחליט.

11א. השתתפות רשות מקומית בתקציבי מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים [תיקון: תשס"ז]

קבע השר, לפי סעיף 11, סדרים ותנאים להשתתפות המדינה בתקציבי שעות הלימוד של מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים, בשיעור יחסי להשתתפות המדינה בתקציביהם של מוסדות חינוך רשמיים דומים (בסעיף זה - ההסדר הקובע), תשתתף רשות חינוך מקומית בתקציבי מוסדות חינוך מוכרים לא רשמיים הפועלים בתחומה בשיעור יחסי להשתתפותה בתקציביהם של מוסדות חינוך רשמיים דומים הפועלים בתחומה, לפי ההסדר הקובע; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכותה של רשות חינוך מקומית לקבוע שיעור השתתפות העולה על השיעור בהסדר הקובע.

67. ואכן, במשך שנים רבות, ולמן הקמת המדינה, מפקח, או למצער, אמור לפקח - משרד החינוך - באמצעות האגף לחינוך מוכר שאינו רשמי - על הנעשה בבתי הספר של "בית יעקב", המשתייכים לרשת מרכז החינוך העצמאי של "אגודת ישראל".

פן חוקתי

הפגיעה בשוויון ובכבוד האדם

68. השוויון - מנשמת אפו של משטר מדינת ישראל הוא, ואך למותר יהיה להכביר מלים בעניינו.

69. עקרון יסוד זה, חולש על כל ענפי המשפט, ופגיעתו רעה במיוחד בעניין דנן. בהיות נושא העניין מערכת חינוכית, הפלייה בוטה על רקע עדתי, מהווה דוגמא חינוכית פסולה, לצד היותה פוגעת בכבוד האדם.

70. העותרים יטענו כי הפלית התלמידות ה"ספרדיות" לרעה עולה מאליה מניתוח הרכבן של הכיתות בשני "אגפי" בית הספר. באגף ה"אשכנזי" יש רוב מוחלט, לעתים כדי 80%, לבנות ה"אשכנזיות", ואילו באגף ה"ספרדי" יש רוב מוחלט, לעתים כדי 100% של תלמידות "ספרדיות".

הפגיעה בשוויון בשדה החינוך

71. אם הפגיעה בשוויון היא ה"רע מכל רע", הרי בתחום החינוך רעה היא שבעתיים. יש בה לא רק פגיעה בכבוד האדם ובזכותו הבסיסית לשוויון, אלא גם בזכותו לחינוך.
72. דברים נוקבים בעניין זה השמיענו הנשיא ברק:

הפגיעה בשוויון קשה היא תמיד. היא קשה שבעתיים שעה שהיא פוגעת בזכות לחינוך. אכן, הזכות לחינוך היא זכות יסוד במשפטנו, זכות המוקנית לכל אדם. זוהי "אחת מזכויותיו הבסיסיות של האדם" (בג"צ 2599/00 יתד נ' משרד החינוך, פ"ד נו(5) 834).

לזכות לחינוך ביטויים רבים בחוקות של מדינות דמוקרטיות, ובאמנות בינלאומיות. בצדק צויין כי "החינוך הוא מכשיר חברתי אשר לא ניתן להפריז בחשיבותו. מדובר באחת הפונקציות החשובות ביותר של הממשלה והמדינה. החינוך הוא חיוני לקיומו של משטר דמוקרטי חופשי, חי ומתפקד. הוא מהווה יסוד הכרחי למימושו העצמי של כל אדם. הוא חיוני להצלחתו ולשגשוגו של כל פרט ופרט. הוא חיוני לקיומה של חברה, שבה חיים ופועלים אנשים המשפרים את רווחתם ותורמים, בתוך כך, לרווחתה של הקהילה כולה... החינוך הוא, בלי ספק, מכשיר חשוב בהבטחת זכויותיו וחירויותיו של כל פרט ופרט, ובמימושו של הזכויות הפוליטיות הבסיסיות הנתונות לו, ובהן חופש הביטוי והזכות לבחור ולהיבחר".

[בג"צ 11163/03 ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, טרם פורסם]

חוק איסור הפליה במוצרים ובשירותים

73. ביטוי למעמדו המיוחד של עקרון השוויון בשדה החינוך דווקא, נתן המחוקק בסעיף 5 לחוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 [להלן - חוק איסור אפליה], שבו קבע לאמור:

5. איסור אפליה

(א) רשות חינוך מקומית, מוסד חינוך או אדם הפועל מטעמם, לא יפלו תלמיד **מטעמים עדתיים**, מטעמים של רקע חברתי-כלכלי, או מטעמים של השקפה פוליטית, בין של הילד ובין של הוריו, בכל אחד מאלה:

- (1) רישום תלמיד, קבלתו או הרחקתו ממוסד חינוך;
 - (2) קביעת תכניות לימודים ומסלולי קידום נפרדים באותו מוסד חינוך;
 - (3) **קיום כיתות נפרדות באותו מוסד חינוך**;
 - (4) זכויות וחובות תלמידים לרבות כללי המשמעת והפעלתם.
- (ב) העובר על הוראות סעיף זה, דינו - מאסר שנה או קנס, כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

74. המדקדק בחוק יראה שלהפליה העדתית נקבע מקום בראש סוגי הפליה במערכת החינוך, ולנוכח העובדות המתוארות בעתירה דנן, דומה שלא בכדי.
75. על חשיבות יישומו הדקדקני של החוק בענייני חינוך, ומקומו החשוב של משרד החינוך בביעור האפליה העדתית במערכת החינוך ובהקשר למגזר החרדי בדווקא, עמד בית המשפט המחוזי בירושלים, בעת"מ (ירושלים) 1320/03 אלקסלסי ואח' נ' עיריית ביתר עילית ואח', פסקים מינהליים תשס"ג, 641. וכ אמר בית המשפט, בין שאר דבריו:

חוק ההפליה מהווה בסיס הכרחי לביקורת ועל משרד החינוך לוודא שאין כלשונו "הפליה עדתית בקבלת התלמידים". משרד החינוך צריך לעקור גם כל הפליה אחרת. [עמ' 658].

ובהמשך :

הפיקוח והיקפו נקבעים על פי ערכים שהחברה מבקשת לקדם. כך, הפיקוח על השוויון חייב להתקיים מכוח חוק איסור הפליה. הדרישה להבטחת גיוון ומעורבות מקדמת אינטרס חברתי כללי וגוברת על רצון ההבדלים של חלקים כאלה ואחרים של החברה. דרישה זו יש לה תוקף כללי, אך היא באה לידי ביטוי מיוחד כאשר אותן קהילות מתבדלות מבקשות לקבל את חלקן במימון הכללי...

לא ניתן להשתמש באפיונים קהילתיים כדי להנהיג הפליה זה-פקטו המבוססת, למשל, על מוצא או גזע.

גם לא ניתן להכשיר כל התארגנות קהילתית רק משום שהיא נתפסת על ידי המתארגנים ככזו. הכללים שיונהגו על ידי המשיבה 2 חייבים להביא לכך שניתן יהיה לעקוב אחר מהלכיו של אותו גוף חינוכי, וכן הם חייבים לוודא שההתארגנות הקהילתית אינה באה על חשבון הילדים באופן שמונע מהם כלים חיוניים הנחוצים לצורך השתלבות בקהילה בכללותה. [שם, עמ' 659]

76. הדברים, כך דומה, מדברים בעד עצמם, וכל המוסיף אך יגרע מהם.

העיקרון הפסול של "נפרד אבל שווה"

77. העותרים יטענו כי בשכבר הימים נקבע כי הליכה בדרך של "נפרד אבל שווה" היא פסולה בתכלית, ואין בה מזור לעוולת האפליה.

78. ובאופן ספציפי נקבע כי החלת עקרון ה"נפרד אבל שווה" פסולה גם במערכת החינוך, כפי שנקבע ביחס לתחומי משפט אחרים. [לעניין זה ראו: ר' גביזון, עיוני משפט כה (2000), עמ' 128].

האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד

79. לא למותר להזכיר כי זכותם של ילדים לשוויון במימוש זכותם לחינוך, הוכרה גם בסעיף 28 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד משנת 1989 (כתבי אמנה 1038, כרך 31) אשר אושררה על ידי מדינת ישראל ביום 4 באוגוסט 1991.

80. על בסיס נורמטיבי זה, קבע בית המשפט המחוזי בעת"מ 241/06 הנ"ל כי :

אין ספק כי למדינה חובה מוגברת לאכוף את עקרון השוויון כאשר מדובר בחינוך בכלל ובחינוך ילדים בפרט.

לבתי המשפט נועד בעניין זה תפקיד חשוב ומרכזי לבחון ולבקר את הרשויות אם עומדות הן בסבירות ובקפדנות בחובתן לאכוף ולעמוד על משמר היישום של עקרונות יסוד אלה. [פסקה 25 לפסק הדין]

כוונת המשיבים

81. העותרים יטענו שככל שמדובר בהפליה פסולה, אין נפקא מינה למה התכוונו המשיבים. התוצאה המפלה היא הפוסלת את החלטת הרשות – במעשה או בחדילה מעשייה – וכוונתה אינה מעלה ואינה מורידה.

פן מינהלי**חובת הפיקוח של המשיבים**

82. העותרים יטענו כי סמכותו – וממילא חובתו – של משרד החינוך לפקח באופן אפקטיבי, יעיל, על המשיבים, לרבות דאגה לכך שלא תתקיים הפליה על רקע עדתי בין כותליהם.
83. סמכויות הפיקוח של המשיבים חלות עליהם הן מכוח סעיף 11 לחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953; הן מכוח סעיפים 30 ו-32 לחוק פיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969. בסעיפים אלה מוקנות סמכויות פיקוח רחבות היקף ל"מנהל הכללי" או למי שמונה לכך.
84. סמכות נוספת מוקנית למשיבים מכוח סעיף 5 לחוק זכויות התלמיד, התש"ס-2000, המקנה סמכויות ל"רשות חינוך מקומית, מוסד חינוך או אדם הפועל מטעמם" בנוגע לאיסור אפליה ב"רישום תלמיד, קבלתו או הרחקתו ממוסד חינוך".
85. בדומה לכך, הוקנו סמכויות פיקוח שונות, במיוחד לעניין רישום וקבלת ילדים למוסדות חינוך, לרשות המקומית, מכוח תקנות לימוד-חובה וחינוך ממלכתי (רישום), תשי"ט-1959. בתקנות אלה ניתנה סמכות ל"רשם הראשי", כהגדרתו בתקנות, והוא הגוף האחראי "לארגון הרישום ולביצועו בתחום שיפוטה של רשות החינוך המקומית בהתאם לחוק הלימוד, לחוק החינוך ולתקנות אלה".
86. בענייננו, לפחות לגבי עמנואל, מדובר בסמכויות שהוקנו למועצה המקומית גם מכוח תקנון המועצות המקומיות אשר הוצא על ידי מפקד אזור יהודה ושומרון מכוח צו בדבר ניהול מועצות מקומיות (יהודה ושומרון) (מס' 892), התשמ"א-1981.
87. גם המשיב מס' 3 – בהיותו גוף דו-מהותי, הנתמך על ידי המדינה ומשמש, הלכה למעשה, זרוע ביצועית שלה בתחום החינוך (ביטוי חריף לכך ניתן בחריג שנקבע בסעיף 3א לחוק יסודות התקציב) – חייב בקיום עקרונות היסוד של שוויון, וביישום המלא על המוסדות הנתונים לשליטתו.
88. לטענת העותרים, בהיותו גוף דו מהותי שעקרונות המשפט הציבורי חלים עליו (שלא לדבר על כך, שעקרון השוויון חל עליו אפילו היה גוף פרטי, מכוח חוק איסור אפליה במוצרים), מרכז החינוך עצמאי אינו רשאי רק לקבל כספים מן המדינה, אלא חב במקביל בחובות שנגזרות מעקרונות היסוד שניצבים בתשתיתה. סמכות ואחריות, משמיעים אותנו לא רק זכויות – מימון וכספים – אלא גם, ואולי בראש ובראשונה, חובות.

חריגה מסמכות

89. בחדילתם מלמלא את חובותיהם, על פי הסמכות שהוקנתה להם בחוק, סמכות שיש עמה אחריות, חורגים המשיבים מסמכותם ואינם עושים את המוטל עליהם. לא למותר לציין כי בע"מ 241/06 הנ"ל נצטווה משרד החינוך לבצע פיקוח ואכיפה **אקטיביים** ולא פסיביים בלבד.

שיקול זר

90. העותרים יטענו כי ככל שמחדל זה נועד להגן על האוטונומיה של החינוך החרדי, פעולת המשיבים נגועה בשיקולים זרים. הגנה על האוטונומיה של החינוך החרדי אינה אחת מהסמכויות שעליהן מופקד משרד החינוך, והתחשבות בשיקול זה כמוה כשיקול זר שמקומו לא יכירנו במסגרת שיקול הדעת המסור לרשות מכוח החוק.

חוסר סבירות

91. העותרים יוסיפו ויטענו שאפילו היה כשר נימוק זה לבוא במניין השיקולים הכשרים, משקלו נמוך בהרבה מזה של עקרון השוויון ועקרון כבוד האדם – עקרונות יסוד חוקתיים מן המעלה הראשונה - ומן הדין שהאחרונים יגברו על הראשונים.

92. העותרים יטענו כי רשות שאינה מעדיפה עקרונות יסוד אלה של שוויון ושמירת כבוד האדם על פני שמירת האוטונומיה של מערכת החינוך החרדית, ואי התערבות בניהול מוסדותיה, פועלת בחוסר סבירות ואך מטעם זה דין החלטותיה להיבטל.

האוטונומיה של החברה החרדית

93. בסיומם של דברים, מבקשים העותרים להדגיש שיש "לעשות סייג לתורה", ואין להצדיק כל מעשה עוולה, בוודאי לא כזה שעיקרו נטוע באפליה עדתית, בנימוקים "תורניים" ו"חינוכיים" כביכול.

94. העותרים יטענו, כי המשיבים אינם רשאים להתחבא מאחורי שמלתה הרחבה של טענת "יחודה של החברה החרדית" כנימוק להפליה על רקע עדתי, כפי שעשו במקרים דומים בעבר.

95. העותרים יטענו כי כריכת "חרדיותו" של מוסד בטענת הפליה על בסיס עדתי הינה הוצאת שם רע לתורת ישראל ולחברה החרדית. השוויון תופס מקום נכבד בין ערכיה של תורת ישראל. ואם כך על דרך הכלל, בקבלת תלמידים למוסד חינוכי – על אחת כמה וכמה.

96. זאת ועוד: גם גדולי תורה, דוגמת הרבנים א"מ שך ז"ל ולהבדיל בין חיים לחיים, הרב י"ש אלישיב, מורי דרכה של החברה החרדית בת ימינו, יצאו חוצץ נגד ההפליה העדתית במוסדות החינוך החרדיים.

97. ביטוי לכך ניתן בדברי אנשי "בית יעקב" עצמם, במסגרת עתירת האגודה לזכויות האזרח, כשאמרו: "הרב אלישיב, שהוא מעמודי התווך של החברה החרדית, נתן הוראה שנועדה לתקן

מצב זה. המשיבות [=אנשי 'בית יעקב' – א.ה.] טוענות כי הוראת הרב הינה כי המוסדות יקבלו לכל הפחות 30% תלמידות יוצאות עדות המזרח, גם אם על פי הקריטריונים הקבועים, קיימות מועמדות עדיפות יוצאות אשכנז. לטענתן, הוראה זו נועדה ליצור העדפה מתקנת ולמנוע את לזות השפתיים ומראית העין כי תלמידות ממוצא מזרחי אינן מתקבלות בשל מוצאן" (עת"מ 241/06 הנ"ל, פסקה 10 לפסק הדין).

98. לטענת העותרים, "רוח המוסד" או "עקרונות פדגוגיים" אינם מילות קסם, שבהישמען באולם בית המשפט יקודו הכל בפניהן – לרבות כל עקרונות היסוד של תורת ישראל ושל המשפט הישראלי - קידה עמוקה, וישתחוו לפנין אפיים ארצה.

99. במידה ונטענת טענה מעין זו, עליה להיות מגובה בתשתית עובדתית הולמת ולא בהפרחת סיסמאות לחלל האוויר. העותרים יוסיפו ויטענו כי לנוכח העובדות והנתונים הקשים שעולים בעתירה זו ומהווים תשתית לה, הנטל להוכיח שלא נימוקים עדתיים אלא נימוקים שיש בהם ממש הם שהביאו ל"אפרטהייד" הנוהג בין כותלי בית הספר מוטל על שכם המשיבים, וכל עוד לא עשו כן יש להניח קיומה של הפליה.

100. יתר על כן: רוב תלמידות בית הספר בשנה"ל תשס"ח, למעט בנות כתה א', למדו יחדיו במשך השנים האחרונות בכיתות משותפות, באין פוצה פה ומצפצף. מה קרה אפוא שביום בהיר אחד, נוצרו פתאם "תנאים פדגוגיים" שחייבו את הפרדתן? למשיבים פתרונים.

101. המגזר החרדי גופו אינו הומוגני אלא מורכב מקהילות שונות, בעלות מאפיינים דתיים ומנהגים שונים. עם זאת, כאשר מדובר בקבלה למוסדות חינוך שמורשים וממומנים מטעם המדינה, ומפוקחים על ידה, אין בעובדות היות המוסד החינוכי מוסד "חרדי" כדי להצדיק מתן משקל לעדתה של תלמידה הבאה בשעריו.

102. העותרים יוסיפו ויטענו כי דווקא בחברה החרדית חלה חובת זהירות מוגברת על המשיבים מפני הנהגת הפליה בבית הספר היסודי, שכן תוצאותיה קובעות לעתים לא רק היכן תלמד הילדה, אלא גם עם מי תתחתן. בשל אופיה של החברה החרדית, מתויגים בניה כבר מגיל צעיר בתווית מסוימת, והתווית תג על מצחה של ילדה כשייכת ל"סוג ביי"ת", בשל מקום לימודיה משפיע על כל מהלך חייה.

103. אשר על כן, לזכותה של החברה החרדית – שכאמור, העותר מס' 2 הוא בשר מבשרה – לחיות על פי אורח חייה המיוחד, אין ולא כלום עם הצדקת הפליה עדתית במוסדות החינוך שלה.

104. ויפיים לכאן דבריה של השופטת צור, בעת"מ 241/06 הנ"ל:

מוסדות חינוך מוכרים שאינם רשמיים, דוגמת המשיבות בעתירה שבפני, הינם גופים הנתונים לפיקוח הרשות הציבורית במספר מישורים.

מוסדות אלה נהנים מאוטונומיה חינוכית רחבה שהינה פועל יוצא של המשטר הדמוקרטי המעודד מתן אפשרות לקהילה לשמור על מסגרת ייחודית, בין השאר באמצעות הפעלה של מוסדות חינוך.

אולם הצורך בשמירה על האופי הייחודי של הקהילות השונות, אינו בא לייתר את הצורך בפיקוח הרשות הציבורית, מקום בו מדובר בשמירה על זכויות יסוד מהמדרגה הראשונה של ערכי חיים מתוקנים בחברה.

עקרון השוויון השולל אפליה, חייב להישמר מכל משמר גם בתוך המסגרות הסגורות והמיוחדות של הקהילה ככלל ומוסדות חינוך מוכרים, שאינם רשמיים בפרט. [פסקה 26 לפסק הדין]

אשר לצו הביניים

105. כאמור לעיל, עוד העותרים ממתינים למימוש הבטחת משרד החינוך, ולפיה "בתוך כשבועיים ימים" תיפתר הבעיה והמצב בבית הספר בעמנואל ישוב על כנו, והנה נודע להם כי בשבוע האחרון של חודש ינואר 2008 הופצה ברחבי האגף ה"ספרדי" של בית הספר, בית השאר באמצעות מורות המלמדות בו, הודעה ולפיה אם יימשך המאבק הציבורי אודות פיצול בית הספר לשניים, לא תוכלנה עוד תלמידות האגף ה"ספרדי" של בית הספר לבוא בשעריו, וכי עליהן לחפש להן מקום לימודים אחר.
106. למותר לציין את הנזק העצום שעלול להיגרם לתלמידות בית הספר אם אכן תמומש כוונה זו, בעיצומה של שנת לימודים, ובכלל.
107. אשר על כן, מתבקש צו שימנע מהלך חד צדדי זה, אשר עלול להותיר את תלמידות האגף ה"ספרדי" של בית הספר, בפני שוקת שבורה.
108. מתן הצו הביניים יאפשר לכל תלמידות בית הספר להמשיך את שנת הלימודים, ובד בבד יאפשר למשיב מס' 1 לבטל את חומות ה"אפרטהייד" שהוקמו בבית הספר, ולשוב ולאחד את הכיתות, כאשר היה מימים ימימה.
109. לעומת זאת, מהלך חד צדדי כזה, היה ויתבצע, יגרום נזק בלתי הפיך ללימודי הבנות הלומדות באגף ה"ספרדי", למעמדן ולכבודן, וספק רב אם מעוות גדול זה יוכל לתקון בעתיד.
- על כל אלה מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו את הצווים – צווי על תנאי וצו ביניים – המפורטים בראש העתירה. לאחר שישמע את טענות ב"כ הצדדים, ואם לא ישתכנע אחרת, יתבקש בית המשפט להפוך את הצווים מוחלטים, ולחייב את המשיבים בתשלום הוצאות העותרים, שכ"ט באי כוחם ומע"מ עליהן כדין.

ישעיהו אברהם, עו"ד
ב"כ העותרים

ד"ר אביעד הכהן, עו"ד
ב"כ העותרים